

Guía Docente

Datos Identificativos					2023/24
Asignatura (*)	Estratexias de aprendizaxe e estudo		Código	652511204	
Titulación	Mestrado Universitario en Psicopedagogía				
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	4.5	
Idioma	Castelán				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Psicoloxía				
Coordinación		Correo electrónico			
Profesorado	Rodriguez Martinez, Susana	Correo electrónico	susana.rodriguez1@udc.es		
Web					
Descrición xeral	Partindo do constructo de aprendizaxe autorregulado, se abordan as estratexias de selección, organización, elaboración y memorización de la información de estudio. El establecimiento de metas, el análisis de tareas y el plan de trabajo se presentan en el contexto del aprendizaje escolar. Se define el episodio de estudio y se trabajan la distribución del tiempo y la búsqueda de ayuda. Desde una perspectiva eminentemente aplicada se analiza el factor motivacional y volitivo en el proceso de aprendizaje y estudio.				

Competencias / Resultados do título

Código	Competencias / Resultados do título
A3	Capacidade para considerar as múltiples variables intrapersoais, interpersoais e contextuais que inciden no proceso de ensino-aprendizaxe e para avaliar e intervir na mellora dos recursos motivacionais.
A4	Capacidade para coordinar, facilitar e impulsar a utilización de medios e recursos didácticos e multimedia favorecedores de atención á diversidade
A9	Desenvolver estratexias, técnicas e recursos para a prevención, detección e avaliación de necesidades específicas de atención educativa
A15	Coñecer e valorar as competencias que buscan o desenvolvemento do potencial individual, os procedementos que se utilizan para a súa concreción práctica, o contido e nivel de cualificación, así como a necesidade da educación ao longo da vida
B4	Capacidade de aplicar coñecementos na práctica psicopedagóxica
B10	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
B13	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun modo que haberá de ser en gran medida autodirixido ou autónomo.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
	AP3 AP15	BM4	CM8
	AP4 AP9	BM10	CM1 CM2
		BM13	CM6 CM7

Contidos	
Temas	Subtemas
1.- Aprendizaxe Autorregulado.	1.1- Áreas e fases da autorregulación. 1.2.- Modelos de autorregulación
2.- A construción de coñecementos na aula: As estratexias cognitivas	2.1.- Modelo de Procesamento da Información. 2.2. Selección, organización, elaboración e memorización do material de estudo
3.- Autorregulación do proceso da aprendizaxe.	3.1- Establecemento de metas e plan de traballo. 3.2.- Implementación de intencións 3.3.-Supervisión e revisión do proceso de aprendizaxe. 3.4. Valoración do estudo.
4.-Xestión de recursos no episodio de estudo.	4.1.- O tempo de estudo. 4.2.- A búsqueda de axuda
5.-Estratexias Motivacionais e control da vontade.	5.1.- Constructo motivacional. 5.2.-Xestión da vontade. 5.3.- Autoprotección da valía

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Discusión dirixida	A3 A9 A15 B4 B10 B13 C6	20	0	20
Análise de fontes documentais	A3 A9 A15 B4 C2 C8	0	15	15
Estudo de casos	A4 A9 A15 B4 C1 C6	0	22	22
Proba de resposta múltiple	A3 A15 B4 B10	4	20	24
Sesión maxistral	A3 A9 A15 C6 C7 C8	20	10	30
Atención personalizada		1.5	0	1.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Discusión dirixida	Técnica de dinámica de grupos na que os membros dun grupo discuten de forma libre, informal e espontánea sobre un tema, aínda que poden estar coordinados por un moderador.
Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese empregar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.
Estudo de casos	Metodoloxía onde o suxeito se enfrenta ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo.
Proba de resposta múltiple	Proba obxectiva onde se plantea unha cuestión en forma de pregunta directa ou de afirmación incompleta, e varias opcións ou alternativas de resposta que proporcionan posibles solucións, das que só unha delas é válida.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóese reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Análise de fontes documentais Estudo de casos	Supervisión na resolución de casos. Apoio na análise de documentos.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Estudo de casos	A4 A9 A15 B4 C1 C6	Descríbense situacións a modo de casos a analizar en pequeno grupo	55
Proba de resposta múltiple	A3 A15 B4 B10	Plantéanse cuestións e o alumnado ten que recoñecer a opción ou alternativa de resposta correcta.	45

Observacións avaliación
A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico. O alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia seguirá o mesmo sistema de avaliación que o alumnado asistente.

Fontes de información

Bibliografía básica

- Cabanach, R.G., González-Pienda, J.A., Rodríguez, S., Núñez, J.C. y Valle, A. (2004). Estrategias y técnicas de estudio. Madrid: Pearson
- González-Pienda, J.A., Núñez, J.C., Álvarez, L. y Soler, E. (2002). Estrategias de aprendizaje: concepto, evaluación e intervención.. Madrid: Ediciones Pirámide
- Boekaerts, M., Pintrich, P.R., y Zeidner, M. (2000). Handbook of self-regulation. San Diego, CA: Academic Press
- Pintrich, P.R. (2004). A conceptual framework for assessing motivation and self-regulated learning i. Educational Psychology Review, 16(4), 285-407
- Schunk, D.H. y Zimmerman, B.J. (1998). Self-regulated learning: From teaching to self-reflective practice. New York: Guilford
- Valle, A., Rodríguez, S., Cabanach, R.G., Núñez, J.C. y González-Pienda, J.A. (2007). El estudiante eficaz. Aprendizaje y enseñanza de habilidades de estudio. Madrid: Editorial CCS
- Zimmerman, B.J. y Schunk, D.H. (1989). Self-regulated learning and academic achievement: Theory, Research and Practice. New York: Springer-Verlag
- Zimmerman, B.J. y Schunk, D.H. (2001). Self-regulated learning and academic achievement: Theoretical Perspectives. Hillsdale, NJ: Erlbaum
- Fiorella, L., & Mayer, R. E. (2016). Eight ways to promote generative learning. Educational Psychology Review, 28(4), 717-741.
- Kistner, S., Rakoczy, K., Otto, B., Dignath-van Ewijk, C., Büttner, G., & Klieme, E. (2010). Promotion of self-regulated learning in classrooms: Investigating frequency, quality, and consequences for student performance. Metacognition and learning, 5(2), 157-171.
- Leopold, C., Sumfleth, E., & Leutner, D. (2013). Learning with summaries: Effects of representation mode and type of learning activity on comprehension and transfer. Learning and Instruction, 27, 40-49.
- Lyn, J., O'Grady, G. y Rotgans, J.I. (2012). Is the Study Process Questionnaire (SPQ) a good predictor of academic achievement? Examining the mediating role of achievement-related classroom behaviors. Instructional Science 40, 159-172
- Mayer, R.E. (2004). Enseñar guiando los procesos cognitivos durante el aprendizaje. En R.E. Mayer, Psicología de la Educación. Enseñar para un aprendizaje significativo (volumen II), (pp. 113-147). Madrid: Pearson Educación.
- Metcalfe, J., & Kornell, N. (2005). A region of proximal learning model of study time allocation. Journal of memory and language, 52(4), 463-477.
- Núñez, J.C. (2008). ¿Qué entendemos por estudiar?. Aportaciones de la psicología educativa al proceso de enseñanza-aprendizaje. FOCAD (Consejo General de Colegios Oficiales de Psicólogos) Núñez, J.C. et al.(2006). El aprendizaje autorregulado como medio y meta de la educación. Papeles del Psicólogo, 27(3), 139-146
- Panadero, E. Y Alonso-Tapia, J. (2014). ¿ Como autorregulan nuestros alumnos? Modelo de Zimmerman sobre estrategias de aprendizaje. Anales de Psicología, 30(2), 450.
- Roediger III, H. L., & Karpicke, J. D. (2006). Test-enhanced learning: Taking memory tests improves long-term retention. Psychological science, 17(3), 249-255.
- Valle, A., Rodríguez, S., Núñez, J. C., González, R., González-Pienda, J. A., & Rosario, P. (2010). Motivación y aprendizaje autorregulado. Revista Interamericana de Psicología, 44(1), 86-97
- White, M. C., & Bembenuity, H. (2013). Not all avoidance help seekers are created equal: Individual differences in adaptive and executive help seeking. Sage Open, 3(2), 2158244013484916.
- Wolters, C. A., & Berson, M. B. (2013). Assessing and predicting college students' use of strategies for the self-regulation of motivation. The Journal of Experimental Education, 81(2), 199-221.

Bibliografía complementaria	Boekaerts, M. (1997). Self-regulated learning: A new concept embraced by researchers, policy makers, educators, teachers, and students. <i>Learning and Instruction</i>, 7(2), 11- 186. Boekaerts, M. (1999a). Motivated learning: The study of student situational transactional units. <i>European Journal of Psychology of Education</i>, 14 (4), 41- 55. Boekaerts, M. (1999b). Self-regulated learning: where we are today. <i>International Journal of Educational Research</i>, 31, 445-457. Boekaerts, M., Pintrich, P. R. y Zeidner, M. (Eds.) (2000). <i>Handbook of self-regulation</i>. San Diego, CA: Academic Press. Boekaerts, M., y Corno, L. (2005). Self-regulation in the classroom: A perspectiva on Assessment and Intervention. <i>Applied Psychology: An International Review</i>, 54(2), 199- 231 Carver, C. S., y Scheier, M. F. (1998). <i>On the self-regulation of behavior</i>. New York: Cambridge University Press. Clearly, T. J., y Zimmerman, B. J. (2004). Self-regulation empowerment program: A school-based program to enhance self-regulated and self-motivated cycles of student learning. <i>Psychology in the Schools</i>, 41(5), 537- 550. Gollwitzer, P. M. (1996). The volitional benefits of planning. En P. M. Gollwitzer y J. A. Bargh (Eds.), <i>The psychology of action. Linking cognition and motivation to behavior</i> (pp. 287- 312). New York: Guilford. Boekaerts, M. (1997). Self-regulated learning: A new concept embraced by researchers, policy makers, educators, teachers, and students. <i>Learning and Instruction</i>, 7(2), 11- 186. Boekaerts, M. (1999a). Motivated learning: The study of student situational transactional units. <i>European Journal of Psychology of Education</i>, 14 (4), 41- 55. Boekaerts, M. (1999b). Self-regulated learning: where we are today. <i>International Journal of Educational Research</i>, 31, 445-457. Boekaerts, M., Pintrich, P. R. y Zeidner, M. (Eds.) (2000). <i>Handbook of self-regulation</i>. San Diego, CA: Academic Press. Boekaerts, M., y Corno, L. (2005). Self-regulation in the classroom: A perspectiva on Assessment and Intervention. <i>Applied Psychology: An International Review</i>, 54(2), 199- 231 Carver, C. S., y Scheier, M. F. (1998). <i>On the self-regulation of behavior</i>. New York: Cambridge University Press. Clearly, T. J., y Zimmerman, B. J. (2004). Self-regulation empowerment program: A school-based program to enhance self-regulated and self-motivated cycles of student learning. <i>Psychology in the Schools</i>, 41(5), 537- 550. Gollwitzer, P. M. (1996). The volitional benefits of planning. En P. M. Gollwitzer y J. A. Bargh (Eds.), <i>The psychology of action. Linking cognition and motivation to behavior</i> (pp. 287- 312). New York: Guilford.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías